

Al weer enkele jaren geleden is een Integrale Visie op de Deltawateren opgesteld met een pleidooi voor het herstel van eb en vloed in en verbindingen tussen de verschillende Deltawateren. Er wordt nu hard gewerkt aan het uitvoeringsprogramma. We zien graag dat daarbij veiligheid voorop staat en dat ook de kansen die ecologie aan economie biedt worden meegenomen. Voor de realisatie hiervan moeten de handen ineen worden geslagen en moeten een aantal onderwerpen op de landelijke agenda worden gezet. Wat waardevol is, is ook waard om in te investeren. De kwaliteiten van de Delta zijn zo'n keuze waard.

- 9 *Behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van de deltawateren wordt centraal gezet in het beleid. Het Deltaprogramma wordt in een hogere versnelling gebracht en de provincie neemt daarbij de regie. Partijen worden bij elkaar gebracht en een aantal onderwerpen worden landelijke geagendeerd.*
- 10 *Bij de deltawateren horen ook scheepvaart en vitale havens. Wij zien brood in de ontwikkeling van onze industriehavens als regionale havens binnen de huidige grenzen met ruimte voor containers en duurzame goederen. Daar past een WCT niet bij.*

De toekomst van Zeeland vraagt om innovaties

Niet langer kan worden volstaan met optimalisatie van processen. Een Zeeland met perspectief en een duurzame ontwikkeling met versterking van de ecologische en de sociaal-culturele waarden vraagt om andere producten en werkwijzen. Hiervoor moeten echte transitie ingezet worden. Belangen, die tot nu toe gescheiden optrokken moeten met elkaar in verband worden gebracht. Door problemen samen aan te pakken komen ook oplossingen in beeld die voorheen onmogelijk leken. Zeeland ontwikkelt zich zo tot een voorbeeld voor andere gebieden in Nederland en in Europa. Het wordt een kristallisatiepunt voor innovatie.

- 11 *Zeeland start een aantal 'Transitie-arena's' en geeft daarbij voorrang aan klimaatvraagstukken, gezonde en veilige leefomgeving (met de nadruk op stedelijk gebied en de havens) duurzaam landelijk gebied (uitgaande van de groen blauwe oase) en aan duurzaam omgaan met energie en water.*

ZEELAND: EEN DIJK VAN EEN LAND, EEN ZEE VAN EEN TOEKOMST!

DIT MANIFEST IS OPGESTELD DOOR:

Het Zeeuwse Landschap, Staatsbosbeheer, Stichting Landschapsbeheer Zeeland, Vereniging Natuurmonumenten, Wereld Natuurfonds, Zeeuwse Milieufederatie

12 februari 2007

INSPIRATIEBRONNEN:

Deltalandschap: natuur en landschap van Zuidwest-Nederland in historisch perspectief.

Het Zeeuwse Landschap, 2004.

Als je van Nederland houdt: Natuuragenda voor een duurzame welvaart, de Zeeuwse uitwerking. Vereniging Natuurmonumenten, DC Zeeland, augustus 2006.

Licht op Zeeland: Regionaal-economische structuurvisie voor de provincie Zeeland. Zeeuwse Milieufederatie, juli 2004.

Zeeland CO₂-neutraal in 2050: Visie op de Zeeuwse energievoorziening. Ecofys/ZMF november 2005

De Kracht van de Delta: Agenda voor een Deltaprogramma; Provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Zeeland. Juli 2006

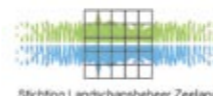
VORMGEVING: Thiërry Tetenburg, www.wentelwereld.nl, Middelburg

FOTOGRAFIE: Tuur Remijn, Rinske Karman, www.licenza.nl, Goes

DE KRACHT VAN GROEN...

MANIFEST VOOR EEN NATUUR- EN MILIEUBELEID
DAT BIJDRAAGT AAN WELZIJN EN WELVAART
VAN DE PROVINCIE ZEELAND

Groene waarden: het kapitaal van Zeeland

Natuur, landschap en milieu vormen het kapitaal van onze omgeving. Dit kapitaal wordt snel meer waard omdat velen het belang van rust en ruimte inzien. Een rijke natuur en een mooi landschap zijn onmisbaar voor gezondheid, welzijn en welvaart van mensen. Het zijn daarmee zowel pijlers van de economie als van onze samenleving. Zo bezien is Zeeland een rijke provincie. Niet alleen volgens de Zalm-norm, maar zeker ook volgens de Kluut-norm, of de Tureluur-norm.

Leefbaarheid: zorg voor kansen

Zeeland heeft geïnvesteerd in de ecologische hoofdstructuur. Met goed resultaat! Ook de “Kwaliteitsimpuls Groen” is een succes. Wel moeten we ons realiseren dat, zeker in onze provincie, er ingrijpende ontwikkelingen op ons afkomen: klimaatverandering, zeespiegelstijging, afnemende kwaliteit deltawateren, economische teruggang in de landbouw, oprukkende bebouwing in het landschap, versterking zeekeringen, groeiende verkeersdruk en infrastructuur.

De ruimtelijke kwaliteit is nog hoog en vormt één van de kernkwaliteiten van Zeeland. De ligging tussen de stedelijke concentraties van Vlaanderen, West Brabant en Randstad geeft Zeeland haar eigen bijzondere kwaliteit en aantrekkingskracht. Dit is echter tevens haar achilleshiel. Er zijn zorgen over de druk die wordt uitgeoefend. We dreigen in te teren op ons kapitaal.

Wij willen de druk omzetten in kansen! Door de verbinding te maken tussen natuur, veiligheid en economische ontwikkeling. Door een beleid dat omgevingskwaliteit stimuleert en dat inspeelt op dynamiek.

Zeeuwen en Zeeuwen

Natuur, milieu en landschap lééft bij mensen. Recent onderzoek toont dit aan. Een sterke natuur en een schoon milieu wordt zelfs vóór veiligheid en gezondheid gezet. Alleen al in Zeeland zijn meerdere tienduizenden mensen (betalend) lid van een natuur- of milieuorganisatie! Vele honderden van hen zijn vrijwilliger.

Op veel punten lopen belangen van vermeende tegenpolen parallel of versterken ze elkaar zelfs. Recreatieondernemers en vissers, industriële bedrijven en boeren: allen hebben belang bij een schoon milieu, een mooi landschap en een rijke natuur. Ieder heeft belang bij een duurzame economie. Er lijken flinke mogelijkheden voor effectievere samenwerking. Kortom: werk aan de bestuurlijke winkel!

Voor het nieuwe Zeeuwse bestuur wordt binnenkort de politieke basis gelegd. En er valt veel te kiezen voor Zeeland. Omdat de natuur niet kán kiezen vragen wij ú te kiezen. Voor de kracht van groen.

Namens de Zeeuwse natuur- en milieuorganisaties en hun tienduizenden betrokken Zeeuwse leden presenteren we u graag elf kernpunten voor een beleid met de kracht van groen!

We gaan de klimaatverandering aanpakken

Het klimaatprobleem vraagt de komende jaren forse extra beleidsinspanningen. De impact van de klimaatverandering is enorm. Het tempo van verandering lijkt zich te versnellen. Als er één provincie is die in het front staat van de klimaatverandering dan is dat Zeeland: kwetsbaar voor zeespiegelstijging, energie-intensieve industrieën en veel mogelijkheden voor duurzame energieopwekking.

De veiligheid van de delta als gevolg van de waterproblemen door klimaatveranderingen staat onder druk. Het gaat zowel om bedreigingen vanuit de zee, als van de rivierenaanvoer. Versterken van zeekeringen alleen is niet voldoende. Om de klimaatverandering in te dammen is een grootscheepse CO₂-reductie nodig. Daarom kiest Zeeland voor het tot bijna nul terugbrengen van de CO₂-emissie. Dat kan door inzet op forse energiebesparing, duurzame energie opwekking, biobrandstoffen, scheepvaart zonder vuile dieselolie, CO₂-neutrale producten, woningen en wijken.

- 1 Zeeland pakt de kop in de klimaatdiscussie en kiest voor een offensieve aanpak van de problematiek. Hiervoor wordt een eerst verantwoordelijk gedeputeerde aangesteld.**
- 2 Er starten projecten die op korte termijn resultaat opleveren: een Zeeuwse energiebesparingscampagne en een plan voor het opwekken van groen gas. Een klimaatneutrale straat is binnen twee jaar haalbaar.**
- 3 De provincie geeft het goede voorbeeld: binnen vier jaar is de provinciale organisatie ‘klimaatneutraal’**

Laat mensen bij natuur welvaren

De rijkdom van natuur en landschap beschermen en de kwaliteit ervan versterken heeft in het verleden vaak centraal gestaan. Maar mensen moeten ook van natuur en landschap kunnen genieten. Een goede benutting van natuur- en

landschapswaarden versterkt de verbanden tussen de drie pijlers van duurzame ontwikkeling: ecologie, economie en cultuur.

- 4 Projecten als de Domburgse Watergang brengen mensen en natuur dicht bij elkaar. De provincie initieert meer van dergelijke projecten.**
- 5 De belevingswaarde versterken van zowel het landschap als de natuur van de Ecologische Hoofdstructuur. Landschapsnetwerken en verbindingen tussen groen in de woonomgeving met het landelijk gebied zijn hierbij goede hulpmiddelen. Wij bieden aan samen met GS hiervoor een programma op te zetten.**
- 6 Om inzichtelijk te maken hoe groot het belang van de groenblauwe oase is, laat de provincie de economische waarde ervan in kaart brengen.**
- 7 Er wordt een groenblauw investeringsprogramma ontwikkeld en daarvoor reserveert de provincie een jaarlijks budget van € 1.000.000.**

Gebruik de ruimte duurzaam

Een mooi landschap is een pijler van de Zeeuwse economie. Het fungeert, ook nu al, als de spreekwoordelijke kip met de gouden eieren. Zeeland heeft een gouden kans met de aanwijzing van Nationaal Landschap Zuidwest Nederland. Die aanwijzing helpt om het landschap een stevige positie te geven ten opzichte van de andere (economische) ontwikkelingen. Daarmee wordt bijgedragen aan de kwaliteit van ons landelijk gebied. We willen het landschap niet laten versnipperen, maar als een organische en organisatorische eenheid aanpakken. Om alle functies, inclusief het groen een goede plek te geven, wordt een ontwikkelingsgerichte landschapsstrategie uitgewerkt in een landschapsproject. Daarbij wordt intensieve samenwerking gezocht met belanghebbenden en gebruikers.

- 8 Zeeland kiest voor een samenhangende regie om de landschapswaarden te versterken en inhoud te geven aan een ontwikkelingsgerichte en evenwichtige aanpak.**

Geef de Deltawateren een kloppend hart

Buiten Zeeland profileert Zeeland zich graag met het beeld van de grote, open wateren die van internationaal belang zijn. Een delta om te koesteren, omdat ze mooi is, lekker voedsel levert en allerlei mogelijkheden tot recreatie biedt. Als we goed kijken blijkt echter dat deze niet vitaal is. Er zijn (zeer dure) maatregelen nodig om de Delta klaar te maken voor de toekomst.